

Моніторинг рівня задоволеності якістю підготовки з педіатрії здобувачів освіти за спеціальністю 222 «Медицина» факультету підготовки іноземних громадян Національного медичного університету імені О.О. Богомольця

For citation: *Child`s Health*. 2024;19(4):208-213 doi: 10.22141/2224-0551.19.4.2024.1707

Резюме. *Актуальність.* Моніторинг рівня задоволеності здобувачами вищої освіти за спеціальністю 222 «Медицина» щодо їх підготовки з педіатрії й опанування необхідних компетенцій є важливим маркером, що дозволяє своєчасно проводити оцінку якості надання освітніх послуг, вдосконалювати та розширювати їх спектр відповідно до потреб студентів. *Метою* дослідження є аналіз рівня задоволеності якістю підготовки студентів з педіатрії та визначення шляхів удосконалення викладання педіатричних дисциплін студентам-іноземцям 6-го року навчання за спеціальністю 222 «Медицина» на кафедрі педіатрії № 2 Національного медичного університету імені О.О. Богомольця за результатами анонімного опитування. *Матеріали та методи.* Опитування проводилося за допомогою анкети Google Forms, яка містить словесні або числові 4–5-бальні шкали за Лайкертом. *Результати.* Практично всі студенти були в цілому задоволені отриманими знаннями з педіатричних дисциплін, які вони вивчали на кафедрі педіатрії № 2 з 2-го по 6-й курс, з особливим наголосом щодо підготовки на випускному курсі. Лише третина (34,7 %) респондентів загалом відмітили, що організація та проведення навчання в онлайн-форматі не погіршили якість знань і практичних навичок з педіатрії. Особливу зацікавленість респондентів викликали такі розділи педіатрії, як кардіологія, ревматологія, пульмонологія та неонатологія. Недостатній рівень задоволеності здобувачів вищої освіти своїм рівнем знань з пропедевтики педіатрії, патології дітей раннього віку та дитячої кардіології вимагає відповідної корекції навчального плану — збільшення кількості навчальних годин за цими розділами педіатрії та більш ефективного використання освітнього ресурсу самостійної роботи. *Висновки.* Моніторинг рівня задоволеності є ефективним методом комунікації зі здобувачами вищої медичної освіти, спрямованим на виявлення проблем і поліпшення результативності навчання й удосконалення навчального процесу студентів-іноземців, які в цілому позитивно оцінили результати свого п'ятирічного навчання з педіатричних дисциплін на кафедрі педіатрії № 2 Національного медичного університету імені О.О. Богомольця.

Ключові слова: *якість підготовки; студенти-іноземці; рівень задоволеності; опитування; педіатричні дисципліни*

Вступ

На сучасному етапі розвитку медичної освіти в Україні, незважаючи на російську агресію, що триває, підготовка спеціалістів із числа іноземних громадян залишається важливим напрямком діяльності кожного закладу вищої медичної освіти у відновленні кадро-

вих ресурсів охорони здоров'я. Адже у більшості країн світу, як і в Україні, в умовах сучасних викликів спостерігається нестача медичного персоналу, зокрема у сфері педіатрії та сімейної медицини [1, 2]. Не менш важливим у цих умовах є забезпечення якості підготовки майбутніх лікарів на додипломному та після-

© 2024. The Authors. This is an open access article under the terms of the Creative Commons Attribution 4.0 International License, CC BY, which allows others to freely distribute the published article, with the obligatory reference to the authors of original works and original publication in this journal.

Для кореспонденції: Грищенко Наталія Василівна, кандидат медичних наук, доцент, кафедра педіатрії № 2, Національний медичний університет імені О.О. Богомольця, бульв. Тараса Шевченка, 13, м. Київ, 01601, Україна; e-mail: natgrishchenko5@gmail.com; тел.: +380 (50) 534-01-15

For correspondence: Natalia Gryshchenko, PhD in Medicine, Associate Professor, Department of Pediatrics 2, Bogomolets National Medical University, Taras Shevchenko boulevard, 13, Kyiv, 01601, Ukraine; e-mail: natgrishchenko5@gmail.com; phone: +380 (50) 534-01-15

Full list of authors information is available at the end of the article.

дипломному етапі, зокрема з питань медицини дитинства [3, 4].

Нині викладання іноземним студентам англійською мовою є одним з індикаторів якості освіти кожного закладу вищої медичної освіти, сприяє додатковим надходженням коштів до бюджету університету, стимулює підвищення фахового рівня викладачів та інтегрує навчальний процес у міжнародний освітній простір.

В умовах пандемії та російської агресії одним із засобів збереження й забезпечення повноцінного навчального процесу у вищій медичній освіті стали дистанційні, симуляційні та цифрові технології, що дозволило більшості викладачів медичних вишів змінити методологію й ідеологію викладання клінічних дисциплін [5–8]. Це підвищило ефективність навчання, зацікавленість студентів, мотивуючи їх до розвитку необхідних компонентів професійної компетентності майбутніх лікарів [9, 10].

Отже, моніторинг рівня задоволеності здобувачів вищої освіти за спеціальністю 222 «Медицина» щодо їх підготовки з педіатрії й опанування необхідних компетенцій є важливим маркером, що дозволяє своєчасно проводити оцінку якості надання освітніх послуг, вдосконалювати та розширювати їх спектр відповідно до потреб студентів [11, 12].

Мета дослідження: проаналізувати рівень задоволеності студентів щодо підготовки з педіатрії та визначити шляхи вдосконалення викладання педіатрії студентам факультету підготовки іноземних громадян (далі — ФПІГ) 6-го року навчання за спеціальністю 222 «Медицина» на кафедрі педіатрії № 2 Національного медичного університету імені О.О. Богомольця (далі — НМУ) за результатами анонімного опитування.

Матеріали та методи

По завершенню вивчення навчальної дисципліни «Педіатрія» кафедрою педіатрії № 2 НМУ імені О.О. Богомольця проведено анонімне опитування випускників факультету підготовки іноземних громадян за спеціальністю 222 «Медицина» щодо оцінювання рівня задоволеності здобутими на кафедрі знаннями та компетенціями з навчальної дисципліни «Педіатрія» з 2-го по 6-й курс навчання.

Випускникам пропонувалося висловити свої думки про їх майбутню професійну діяльність, найскладніші та найцікавіші розділи педіатрії, організацію самостійної роботи, рівень контролю знань і його прозорості, ефективність форм навчання, зокрема при підготовці до державної атестації. Опитування проводилося за допомогою анкети Google Forms, яка містить словесні або числові 4–5-бальні шкали за Лайкертом.

Результати та обговорення

Педіатрія є однією з найскладніших навчальних дисциплін у процесі додипломної та післядипломної освіти лікарів, що вимагає зосередженої підготовки з питань медицини дитинства здобувачів вищої освіти, відповідного методичного забезпечення навчального процесу на профільних кафедрах та їх кадрового забезпечення креативними й підготовленими викладачами [13–15].

Зазначене було підтверджене результатами опитування випускників НМУ із числа іноземних громадян.

Практично всі студенти ФПІГ НМУ задоволені отриманою освітою з педіатричних дисциплін, які вони вивчали на кафедрі педіатрії № 2 НМУ з 2-го по 6-й курс. «Так» відповіли 91,1 % студентів, «радіше так» — 8,9 %, тобто майже 100 % схвально оцінили рівень знань, здобутих на нашій кафедрі. При цьому важливо визначити, який саме розділ програми дисципліни «Педіатрія» був найцікавішим у процесі навчання для іноземних студентів. Як і в попередні роки, ним виявився завершальний модуль з педіатрії на 6-му курсі.

Це, вочевидь, пов'язано з проблемно-орієнтованим напрямком навчання, тематикою, спрямованою на проведення диференційної діагностики найбільш поширених захворювань у дітей, участю у вирішенні реальних клінічних ситуацій під час занять на випускному курсі, що значно мотивує студентів до самостійного вивчення матеріалу.

Значну увагу іноземні студенти приділяють розгляду причин формування конфліктних ситуацій у клінічній практиці педіатра та підходів до їх ефективного вирішення, а також ролі конфіденційності й колегіальності [16].

З початком повномасштабного вторгнення РФ в Україну викладачі та студенти постали перед новими викликами й обмеженнями, які значно ускладнили організацію процесу навчання, особливо для студентів ФПІГ. Проте отриманий під час вимушених локдаунів, зумовлених пандемією COVID-19, досвід дистанційного формату навчання, який потім був трансформований у змішану форму, допоміг швидко й ефективно адаптувати навчальний процес до нових реалій, що підтверджується результатами анкетування. Так, третина студентів-іноземців вважають, що онлайн-формат не погіршив їх підготовку з педіатричних дисциплін (рис. 1).

Отже, на нашу думку, така форма організації навчання є цілком виправданою і дозволяє університету не втрачати контингент ФПІГ.

Мотивація до навчання — одна з основних парадигм сучасної вищої медичної освіти. Вона повинна мати дуалістичний характер як з боку студента, так і з боку викладача [17, 18].

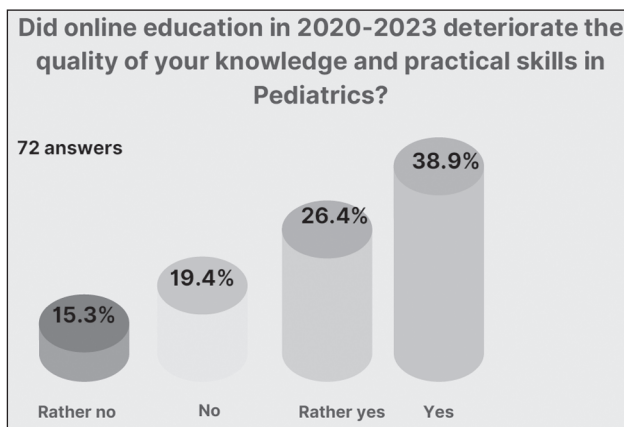

Рисунок 1. Оцінка онлайн-форми навчання

За результатами оцінки проведеного анкетування, більшість студентів ФПІГ виявилися мотивованими у навчанні та виборі майбутньої професії, оскільки більшість визначилися щодо продовження навчання в інтернатурі та бачать себе у медицині. Так, 84,8 % опитаних планують у подальшому стати лікарями та продовжити навчання в інтернатурі, що на 17,4 % більше, ніж у 2022–2023 навчальному році. Лише 7,2 % випускників не хотіли пов'язувати своє майбутнє з медичною професією з різних причин (рис. 2). За лікарським фахом «Загальна практика — сімейна медицина» планують працювати лише 56,5 % випускників, що вказує на питання престижності цього лікарського фаху.

Аналізуючи результати опитування, слід відзначити позитивну динаміку щодо бажання здобувачів освіти отримати у майбутньому спеціалізацію з педіатрії. Так, 50 % респондентів вказали, що планують пов'язати своє лікарське майбутнє з наданням медичної допомоги дітям (рис. 3). Це свідчить про зацікавленість випускників у цьому розділі медицини та надихає нас на подальше вдосконалення навчального процесу.

Основне завдання сучасної вищої освіти полягає у формуванні особистості фахівця, здатного до саморозвитку, самоосвіти, інноваційної діяльності. Самостійна робота студентів є однією з найважливіших складових освітнього процесу в закладах вищої медичної освіти

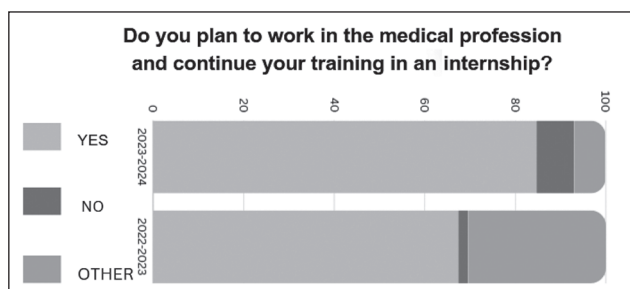

Рисунок 2. Рівень мотивації щодо подальшого навчання в інтернатурі

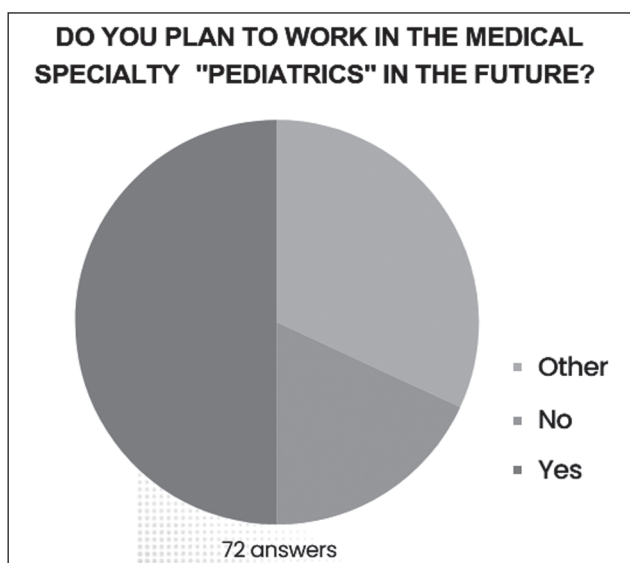

Рисунок 3. Рівень зацікавленості в роботі за фахом «Педіатрія»

[19, 20]. Більше ніж 91 % студентів висловилися, що самостійна робота у навчальному процесі з дисципліни «Педіатрія» була корисною для них. Одним із найважливіших завдань анкетування було проаналізувати ставлення до різних форм самостійної роботи студентів як виду навчальної діяльності. Перевагу здобувачі освіти ФПІГ віддали самостійному вивченню позааудиторних тем програми та написанню навчальної історії хвороби (41,3 і 32,6 % відповідно). Таку форму самостійної роботи студентів, як самостійна курація хворих, до пріоритетних віднесли 26,1 % респондентів, що вочевидь пов'язано з мовним бар'єром і труднощами її організації в сучасних умовах.

Останнім часом у структурі освітніх програм, унаслідок зміщення методичного вектора організації навчального процесу в бік самостійної роботи студента, впровадження новітніх навчальних технологій, форм і засобів, кількість годин, відведених на таку традиційну форму навчання, як читання лекцій, скорочується. Звісно, лекція нині не основне джерело інформації для студента, проте вона залишається методологічною й організаційною основою вивчення навчальних дисциплін, що забезпечує підготовку кваліфікованих лікарів, компетентних і відповідальних фахівців, здатних до ефективної роботи на рівні світових стандартів [21].

Отже, цікавим, на нашу думку, є той факт, що більше ніж 90 % студентів-іноземців вважають доцільним та корисним наявність лекцій у навчальному процесі з дисципліни «Педіатрія».

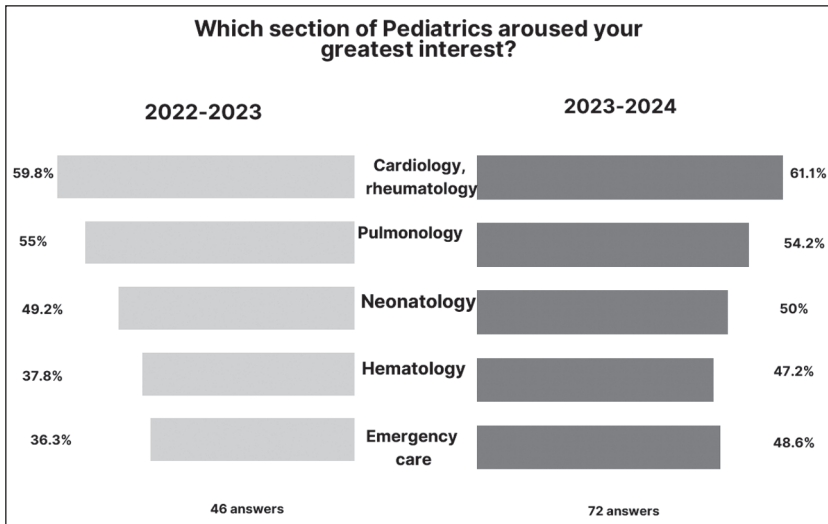
Традиційним питанням анкетування на нашій кафедрі залишається визначення найцікавіших розділів педіатрії для здобувачів освіти [13]. Результати опитування продемонстрували, що іноземні студенти віддали перевагу дитячій кардіології та ревматології (рис. 4). Серед лідерів залишилися також дитяча пульмонологія і неонатологія. Порівняно з попередніми роками зростає зацікавленість у вивченні дитячої гематології та невідкладних станів у дітей.

Такий розподіл, найімовірніше, пов'язаний із поліпшенням в організації викладання цих розділів, в опануванні яких у попередні роки студенти відмічали труднощі. Це свідчить про позитивний досвід використання аналізу анкетування здобувачів освіти щодо поліпшення організації навчання.

Велику увагу при викладанні дисципліни на 6-му курсі ми приділяємо саме питанням неонатології, що знаходить відгук серед результатів анкетування: розділ «Неонатологія» більшість випускників щорічно визначають як один із найцікавіших. Це вказує на ефективність та креативність викладання його на нашій кафедрі досвідченими неонатологами.

У НМУ імені О.О. Богомольця станція щодо надання початкової й реанімаційної допомоги новонародженій дитині входить до складу екзаменаційних станцій на іспиті OSCE-2 для вітчизняних та іноземних студентів зі спеціальностей 222 «Медицина» і 228 «Педіатрія» та вимагає високого рівня знань [22, 23].

Практичні заняття відбуваються на клінічній базі кафедри — у пологовому будинку № 6 м. Києва, де студенти мають можливість ознайомитись із сучасними

Рисунок 4. Динаміка рівня зацікавленості за розділами педіатрії

трендами в організації медичної допомоги новонародженим, методами дослідження й моніторингу новонароджених, зокрема передчасно народжених, курирувати новонароджених для написання навчальної історії хвороби на 5-му курсі, спостерігати цікаві клінічні кейси під наглядом викладача [24]. Студенти мають змогу опанувати практичні навички з початкової та реанімаційної допомоги новонародженій дитині у симуляційному кабінеті, які потім успішно демонструють під час складання ОСП(К)І-2. Цьому також сприяє створений викладачами кафедри та розміщений на сайті однойменний навчальний фільм англійською мовою (<https://www.youtube.com/watch?v=BvA-DiaAvpQ>).

Попри високу зацікавленість у вивченні дитячої кардіології та ревматології для 36,1 % цей розділ виявився складним для засвоєння. Серед інших розділів, що викликали труднощі під час їх вивчення, студенти-іноземці назвали пропедевтику педіатрії та патологію дітей раннього віку — 27,8 і 23,6 % відповідно. На нашу думку, це може бути пов'язано зі скороченням годин, відведених на вивчення пропедевтичної педіатрії на 3-му курсі, та виключенням деяких тем із програми

4-го курсу, що саме розкривають питання патології дітей раннього віку.

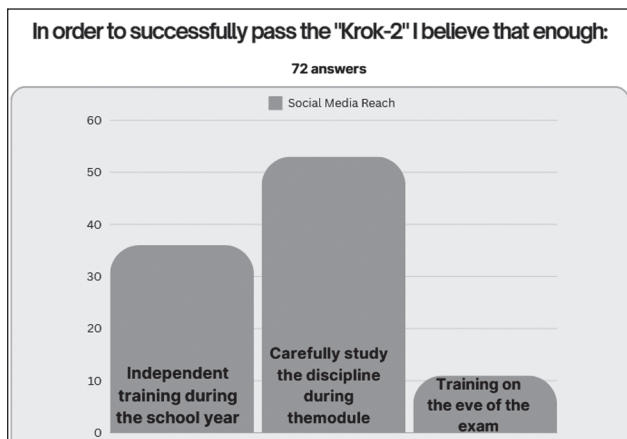
Одним із пріоритетних напрямків зацікавлення студентів у вивченні завершального модуля з педіатрії на 6-му курсі є акцентування на питаннях надання невідкладної допомоги дітям при критичних станах.

Питання диференційної діагностики та невідкладної допомоги при гострих порушеннях ритму серця у дітей — одні з найскладніших, шороку випускники вказують її як таку, що викликає труднощі при засвоєнні. Однією з причин цього, на наш погляд, є вилучення з програми 4-го курсу попередніх років однойменної лекції. Однак саме результат моніторингу рівня задоволеності дозволив викладачам приділити в поточному навчальному

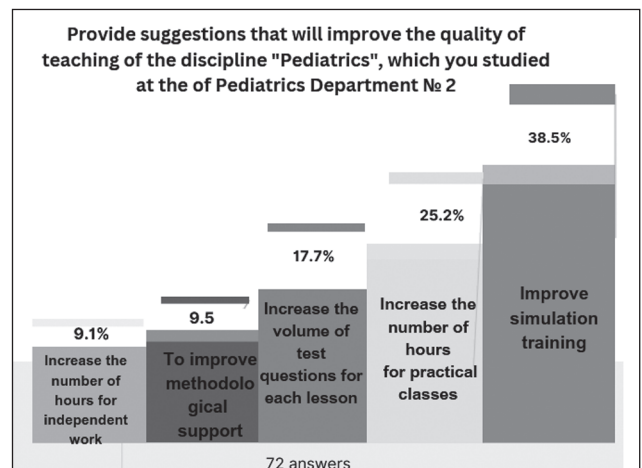
році більше уваги цій темі, що знизило відсоток випускників, у яких були труднощі з її засвоєнням, з 46,3 до 38,9 %. Позитивна динаміка спостерігалася у подоланні труднощів при опануванні надання невідкладної допомоги при асфіксії новонароджених, гострих алергічних станах, респіраторній недостатності. Відсоток студентів, у яких виникали складнощі під час вивчення таких тем, як гостра ниркова та печінкова недостатність, залишається майже незмінним. Проте привертає увагу те, що погіршилося засвоєння теми надання невідкладної допомоги при діабетичних комах.

Незалежно від причин недостатнього збереження знань з попереднього курсу, в обмежених рамках навчальних годин, нам слід приділити особливу увагу питанням удосконалення знань з цієї теми (наприклад, збільшення кількості тестових завдань у тренувальному «КРОК-2», змістити акцент завдань в робочому зошиті з теми «Цукровий діабет у дітей» саме на надання невідкладної допомоги при комах).

Однією зі складових частин атестації здобувачів ступеня вищої освіти «магістр» за спеціальністю 222 «Медицина» галузі знань 22 «Охорона здоров'я» є ін-

Рисунок 5. Думка випускників щодо підготовки до іспиту «КРОК-2»

Рисунок 6. Пропозиції студентів щодо поліпшення освоєння педіатрії

тегрований тестовий іспит «КРОК-2». Тому варто було проаналізувати, яка форма підготовки, на думку студентів, найбільш ефективно впливає на успішне складання цього іспиту.

За результатами опитування, як і попереднього навчального року, студенти надали перевагу систематичному ретельному здобуванню знань і компетенцій під час всього періоду вивчення дисципліни (рис. 5).

Дуже важливим для нас був feedback-аналіз від випускників щодо заходів з удосконалення організації викладання дисципліни «Педіатрія» (рис. 6). Виявили потребу студентів у збільшенні кількості занять в симуляційних класах, навчальних годин, що відводяться на вивчення дисципліни, банку тестових клінічних завдань на платформі НМУ «Лікар», що ставить перед кафедрою й університетом нові завдання.

Висновки

1. Моніторинг рівня задоволеності є ефективним методом комунікації зі здобувачами вищої медичної освіти, спрямованим на виявлення проблем та поліпшення результативності навчання й удосконалення навчального процесу зі студентами-іноземцями, які у цілому позитивно оцінили результати свого п'ятирічного навчання з педіатричних дисциплін на кафедрі педіатрії № 2 НМУ.

2. У студентів-іноземців висока мотивація щодо продовження навчання в інтернатурі для набуття певного лікарського фаху. Оскільки половина опитаних випускників ФПІГ планують зв'язати своє лікарське майбутнє з наданням медичної допомоги дітям, це вимагає відповідної роботи викладачів, спрямованої на підвищення рівня здобуття компетенцій і навичок з педіатрії майбутніми лікарями.

3. Недостатній рівень задоволеності здобувачів вищої освіти своїм рівнем знань з пропедевтики педіатрії, патології дітей раннього віку та дитячої кардіології потребує відповідної корекції навчального плану з метою збільшення кількості навчальних годин за цими розділами педіатрії та ефективнішого використання освітнього ресурсу самостійної роботи.

Конфлікт інтересів. Автори заявляють про відсутність конфлікту інтересів та власної фінансової зацікавленості при підготовці даної статті.

Інформація про фінансування. Фінансування дослідження проводилося коштом НДР кафедри педіатрії № 2 Національного медичного університету імені О.О. Богомольця. Код державної реєстрації 0119 U 100944.

Внесок авторів. Грищенко Н.В. — концепція та дизайн, збір матеріалу, написання тексту, редагування; Ковальчук О.Л. — концепція та дизайн, аналіз матеріалу, написання тексту.

References

1. Volosovets AO, Vyhovska OV, Kryvopustov SP, et al. Problems of providing medical care to children of Ukraine as a result of russian aggression. *Zdorov'e rebenka*. 2023;18(3):9-13. doi: 10.22141/2224-0551.18.3.2023.1578.

2. Volosovets OP, Zabolotjko VM, Volosovets AO. Human resources management in healthcare system of Ukraine and world: current challenges. *Ukrainian Medical News*. 2020;12(1):21-26. Ukrainian. doi: 10.32471/umv.2709-6432.84.57.

3. Volosovets OP, Lurin IA, Naumenko OM, Volosovets AO, Kryvopustov SP. Current challenges for the health care system due to the lack of medical staff and the continuous professional development of doctors. *Wiad Lek*. 2022;75(5 pt 1):1136-1139. doi: 10.36740/WLek202205115.

4. Abaturov O, Agafonova O. Experience of distance teaching of pediatrics to the fourth year students in medical higher education institutions of Ukraine in the conditions of the COVID-19 pandemic. *Zdorov'e rebenka*. 2020;15(3):200-203. Ukrainian. doi: 10.22141/2224-0551.15.3.2020.204556.

5. Gonchar MO, Chajchenko TV, Omelchenko OV, Macijevska NK. Experience of practical training of students of higher medical education in the conditions of distance and mixed form of teaching at the Department of Pediatrics № 1 and Neonatology of KhSMU. In: *Current issues of higher medical (pharmaceutical) education: today's challenges and prospects for their solution: Proceeding of the XVIII All-Ukrainian scientific and practical conference with international participation in the online mode*. 2021, May 20-21; Ternopil, Ukrainian. Ternopil; 2021. 152-154 pp. Ukrainian.

6. Volosovets OP, Ulishchenko VV, Karulina YuV, et al. Problem issues of introduction of qualitative lifelong professional development of doctors. *Medical Education*. 2022;(1):74-80. Ukrainian. doi: 10.11603/m.2414-5998.2022.1.12947.

7. Volosovets OP, Vyhovska OV, Kryvopustov SP, et al. Distance learning as an information and communicative technology of the undergraduate training of pediatricians in the contemporary challenges. *Medical Education*. 2020;(3):9-12. Ukrainian. doi: 10.11603/me.2414-5998.2020.3.11435.

8. Boychuk TM, Gerush IV, Khodorovskiy VM, Koloskova OK, Marusyk UI. The use of simulation technologies in optimization of students' practical training in Bukovinian state medical university. *Medical Education*. 2019;(3):41-44. Ukrainian. doi: 10.11603/me.2414-5998.2019.3.10121.

9. Volosovets OP, Vyhovska OV, Ulishchenko VV, et al. Workshop as a modern innovative training technology pediatric and family doctors. *Medical Education*. 2021;(2):6-9. Ukrainian. doi: 10.11603/me.2414-5998.2021.2.12397.

10. Kuchyn YuL, Vlasenko OM, Melnyk VS, Stuchynska NV, Kucherenko II, Mykytenko PV. Simulation training and virtual patients as a component of classroom training of future doctors under COVID-19 conditions. *Wiad Lek*. 2022;75(5 pt 1):1118-1123. doi: 10.36740/WLek202205112.

11. Kuchyn YuL, Vlasenko OM, Kucherenko II, Mykytenko PV. Computer testing in the system success monitoring of future masters (M(P) HEI). *Physical and Mathematical Education*. 2022;35(3):41-49. Ukrainian. doi: 10.31110/2413-1571-2022-035-3-006.

12. Volosovets OP, Naumenko OM, Tymbaliuk RS, et al. Experience of training and certification in pediatric disciplines of students majoring in 222 "Medicine" specialty. *Zdorov'e rebenka*. 2023;18(6):446-452. Ukrainian. doi: 10.22141/2224-0551.18.6.2023.1632.

13. Volosovets OP, Ulishchenko VV, Grischenko NV, et al. Directions for improving the teaching of pediatrics in institutions of higher education. *Medical Education*. 2023;(1):22-28. Ukrainian. doi: 10.11603/m.2414-5998.2023.1.13822.

14. Volosovets OP, Kryvopustov SP, Sichkoriz OE, et al. Pediatric education of Ukraine in the XXI century: current challenges and problems of the future. *Medical Education*. 2019;(3):63-70. Ukrainian. doi: 10.11603/me.2414-5998.2019.3.10128.

15. Beketova HV, Volosovets OP, Horiacheva IP, Soldatova OV, Saltanova SD. Modern approaches to the training of pediatricians and assessment of their professional competences: domestic and American experience. *Zdorov'e rebenka*. 2024;19(3):156-161. Ukrainian. doi: 10.22141/2224-0551.19.3.2024.1695.

16. Beketova HV, Volosovets OP, Horiacheva IP, Soldatova OV, Nazar OV. Ethical standards in pediatrics: who is a «good pediatrician»? *Zdorov'e rebenka*. 2023;18(4):305-311. Ukrainian. doi: 10.22141/2224-0551.18.4.2023.1604.

17. Mishina NV, Ilchenko SI, Yefanova AA. Dynamics of the indicators of educational motivation of medical students at different stages of learning. *Zdorov'e rebenka*. 2021;14(2):96-102. Ukrainian. doi: 10.22141/2224-0551.14.2.2019.165545.

18. Besh LV, Dmytryshyn BYa, Besh OM, Yaskevich OI, Matsyura OI. Modern opportunities increasing motivation of students to study. *Lviv clinical bulletin*. 2017;(17):60-64. Ukrainian. doi: 10.25040/lkv2017.01.060.

19. Sazanovych LV, Orel-Halik JuV, Skrypnyk JuS. Organization of independent work of students of medical higher education institutions: a methodical manual. *Zaporizhzhja: ZSMU*; 2020. 133 p. Ukrainian.

20. Kryuchko TO, Kushnereva TV, Harshman VP. Organization of independent work of a medical student. *Actual problems of modern higher medical education in Ukraine*. 2019;2019:120-121. Ukrainian.

21. Cvirenko SM, Pohylko VI, Chernjavskaja JuI, Zhuk LA. The place of lectures in modern higher medical education. *Actual problems of modern higher medical education in Ukraine*. 2021;2021:278-279. Ukrainian.

22. Volosovets OP, Loginova IO, Kryvopustov SP, et al. The experience of creating the selective discipline «Basic of neonatology» for the training of masters in the specialty 222 Medicine and 228 Pediatrics. *Medical Education*. 2023;(1):15-21. Ukrainian. doi: 10.11603/m.2414-5998.2023.1.13819.

23. Volosovets OP, Kryvopustov SP, Pochynok TV, et al. Model of examination pediatric station «Primary and resuscitation care for newborn» as a component of the objective structured practical (clinical) examination for applicants for higher education master's degree in 222 «Medicine» in the field of knowledge. *Medical Education*. 2022;(1):43-47. Ukrainian. doi: 10.11603/m.2414-5998.2022.1.12940.

24. Volosovets OP, Tsemashko SV, Loginova IO, et al. Analysis of birth rate, neonatal morbidity, and mortality during the COVID-19 pandemic and martial law in Ukraine. *Zdorov'e rebenka*. 2023;18(4):249-254. Ukrainian. doi: 10.22141/2224-0551.18.4.2023.1595.

Отримано/Received 08.04.2024

Рецензовано/Revised 17.04.2024

Прийнято до друку/Accepted 28.04.2024 ■

Information about authors

Nataliia Gryshchenko, PhD in Medicine, Associate Professor, Department of Pediatrics 2, Bogomolets National Medical University, Kyiv, Ukraine; e-mail: natgrishchenko5@gmail.com; phone: +380 (50) 534-01-15; <https://orcid.org/0000-0003-4814-3919>

Olga Kovalchuk, PhD in Medicine, Associate Professor, Department of Pediatrics 2, Bogomolets National Medical University, Kyiv, Ukraine; e-mail: Pediatrics2@nmu.ua; <https://orcid.org/0000-0003-1393-0090>

Conflicts of interests. Authors declare the absence of any conflicts of interests and own financial interest that might be construed to influence the results or interpretation of the manuscript.

Funding information. The study was carried out with the funds of the Scientific Research Work of the Pediatrics Department № 2 of the Bogomolets National Medical University. State registration code 0119 U 100944.

Authors' contribution. N.V. Gryshchenko — concept and design, collection of material, writing, editing; O.L. Kovalchuk — concept and design, material analysis, text writing.

N.V. Gryshchenko, O.L. Kovalchuk

Bogomolets National Medical University, Kyiv, Ukraine

Monitoring the level of satisfaction with the quality of training in pediatrics of undergraduates on the specialty 222 “Medicine” of the Faculty for Training of Foreign Citizens of the Bogomolets National Medical University

Abstract. Background. Monitoring the level of satisfaction of undergraduates on the specialty 222 “Medicine” concerning their training in pediatrics and the level of mastering the necessary competencies is an important marker that allows timely assessment of the quality of the educational services provision, as well as the improvement and expansion of their range in relation to the students' needs. **Objective:** to analyze the satisfaction level of the students' training in pediatrics and to determine ways of improving the teaching of pediatric disciplines to the 6th year foreign students on the specialty 222 “Medicine” at the Department of Pediatrics 2 of the Bogomolets National Medical University based on the anonymous survey results. **Materials and methods.** The survey was conducted using 4–5-point Likert scale questionnaire in Google Form. **Results.** Practically all students were basically satisfied with the knowledge obtained in pediatric disciplines they studied at the Department of Pediatrics 2 from the 2nd to the 6th years, with a special emphasis on preparation during the graduation year. Only one third (34.7 %) of respondents in general noted that the organization

and delivery of an online training did not deteriorate the quality of knowledge and practical skills in pediatrics. The respondents were particularly interested in sections of pediatrics such as cardiology, rheumatology, pulmonology and neonatology. The insufficient satisfaction of higher education seekers with level of their knowledge in propaedeutics of pediatrics, pathology of young children and pediatric cardiology requires a corresponding correction of the curriculum — an increase in the number of academic hours in these sections of pediatrics and more effective use of the self-directed independent learning. **Conclusions.** Monitoring the satisfaction level is an effective method of communication with medical undergraduates aimed at identifying problems and improving the effectiveness of training and educational process for foreign students, who in general positively evaluated the results of their five-year study of pediatric disciplines at the Department of Pediatrics 2 of the Bogomolets National Medical University.

Keywords: quality of training; foreign students; satisfaction level; survey; pediatric disciplines